

EPI-aktuellt

Vol 2
Nr 12(2)
20 mars 2003

Nyhetsbrev från Avdelningen för Epidemiologi, Smittskyddsinstitutet

Redaktör: [Ragnhild Janzon](#), tfn 08-457 23 64
Ansvarig utgivare: [Johan Giesecke](#), tfn 08-457 23 60
Fax: 08-30 06 26
E-post: epi@smi.ki.se
Prenumeration: Via formulär på [SMI:s hemsida](#)

Innehåll

- Uppdatering svår akut lunginfektion (SAL)
- Världstuberkulosdagen den 24 mars 2003
- Elakartad kycklinginfluensa i Nederländerna har givit ögoninflammation hos människa

Notiser

Uppdatering svår akut lunginfektion (SAL)

Den senaste veckan har präglats av den "nya" sjukdomen svår akut lunginfektion – SAL (se [extranummer av Epi-Aktuellt](#) från i helgen). Efter förra veckans rapporter om smittspridning i Hanoi, Hong Kong och Singapore, WHO:s global alert förra torsdagen, internationella reseråd under lördagen och [CDC-rekommendationer](#) om att begränsa eller skjuta upp "onödigt" resande utsattes SMI i helgen för en mediastorm som möjligen tidigare bara uppnåtts när "antraxhysterin" grasserade som värst.

Vi har kontinuerligt uppdaterat [vår hemsida](#) allteftersom information har kommit in. Den initiala bedömningen att inte avråda från resa framstår som allt mer adekvat för varje dag som går.

Rapporter från Tyskland och Hongkong pekar nu på att man identifierat orsaken som ett paramyxovirus, d.v.s. ett virus ur samma familj som mässling, påssjuka, RS-virus m fl. Till familjen hör även valpsjuka hos hundar och de relativt nyupptäckta Nipah- och Hendra-virusen som drabbat grisar respektive hästar i Sydostasien. Sannolikt är detta ett nytt virus ur denna familj, men det verkar snarast mindre smittsamt än flera av de andra. Någon effektiv behandling finns inte. Även om det är något tidigt att helt säkert så fast att detta är orsaken, så stämmer sjukdomsbilden och den relativt låga smittsamheten väl in på denna virusgrupp.

SMI har sedan början av veckan en aktiv övervakning av misstänkta och troliga fall enligt en [tämiligen vid falldefinition](#). Då falldefinitionen omfattar samtliga fall med feber och luftvägssymptom hos personer som insjuknar inom 10 dagar efter vistelse i område med pågående smittspridning (Guangdong, Hongkong, Hanoi eller Singapore) är sannolikheten stor att en hel del patienter med luftvägsinfektion av annan orsak kommer att rapporteras in. Hittills har endast [två sådan personer rapporterats](#).

[WHO uppdaterar dagligen](#) siffrorna för inrapporterade fall på sin hemsida. Den totala siffran t.o.m. gårdagen var 264 fall, varav 9 dödsfall. Pågående smittspridning framstår fortfarande som huvudsakligen begränsad till Hong Kong, Hanoi och Singapore.

Antalet frågor från allmänheten har minskat betydligt de senaste dagarna, men det kommer en hel del frågor från sjukvården rörande provtransporter och hygienrutiner. Information om transport av prover från patient med misstänkt SAL är just utlagd på hemsidan och ytterligare information finns även i skriften [Packa Provet Rätt](#). Hygiensektionen vid SMI har tagit fram ett underlag för hygienrutiner inom vården vid misstänkt fall av SAL. Detta behandlas f.n. på Socialstyrelsen. Så snart en skriftlig information ligger klar kommer detta att aviseras på vår hemsida.

[Karl Ekdahl](#)

Länkar

[Ytterligare bakgrundsinformation
CDC \(Amerikanska smittskyddsinstitutet\)
ProMed
WHO:s utbrottsida](#)

Världstuberkulosdagen den 24 mars 2003

Världstuberkulosdagen högtidlighåller minnet av den dag år 1882 då Robert Koch offentligt beskrev tuberkelbakterien såsom orsak till tuberkulos. Denna dag ägnas åt att uppmärksamma tuberkulos som utgör ett allvarligt hälsoproblem i stora delar av världen. Fler människor dör av tuberkulos än av någon annan behandlingsbar infektionssjukdom. Tuberkulos orsakar mer än 20 000 nya sjukdomsfall varje dag och cirka 5 000 dödsfall. WHO beräknar att en tredjedel av jordens befolkning är smittad av tbc. Bland världens flyktingar beräknas nära hälften vara smittade med tbc (se även www.cdc.gov och www.stoptb.org).

Sverige hör till de länder i världen som har lägst förekomst av tuberkulos. År 2002 rapporterades 418 nya fall vilket motsvarar 4,7 nya fall av tbc per 100 000 invånare d.v.s. en minskning jämfört med 428 nya fall år 2001. I näraliggande länder på andra sidan Östersjön är situationen dock allvarlig bl.a. på grund av spridning av multiresistent tbc och HIV.

År 2001 var den genomsnittliga tuberkulosincidensen per 100 000 invånare i Östeuropa i genomsnitt 20 gånger högre d.v.s. cirka 90 per 100 000 invånare, medan Västeuropa i genomsnitt låg omkring 11 nya fall per 100 000 (www.eurotb.org)

I Sverige är tuberkulos främst ett problem bland utrikes födda personer från länder med hög tuberkulosförekomst, särskilt Afrika och Asien samt i den äldre svensk födda befolkningen.

Tidig diagnos och adekvat genomförd behandling är avgörande för individen och för att förhindra smittspridning i samhället samt för att förhindra utveckling av resistent tbc.

Det gäller därför att hålla tuberkulosdiagnosen i åtanke. I länder där tbc är ovanlig är försenad eller utebliven diagnos ett av problemen. Årligen rapporteras i Sverige ett tio tal fall där tbc-diagnosen ställts först efter det att patienten har avlidit ([Tuberkulos i Sverige 2000](#))

[Victoria Romanus](#)

Hänt i världen

Elakartad kycklinginfluensa i Nederländerna har givit ögoninflammation hos människa

Det rapporteras nu om ett fågelinfluensavirus i Nederländerna som givit ögoninfektion hos människor. Som vanligt när det gäller influensavirus spekuleras mycket i risken för att en svår sjukdom med världsomfattande spridning skulle kunna uppkomma. Risken att detta skulle ske som en följd av kycklinginflansan i Nederländerna bedöms som liten.

Andfåglar bär många olika influensavirus som normalt inte infekterar människor. De blir inte sjuka av sina virus, men utsöndrar dem i stor mängd i sin träck. Ett par av dessa virus, influensa A/H5 och influensa A/H7 kan bli mycket farliga om de smittar andra fågelarter, bl.a. hönsfåglar. De ger hos dessa en mycket svår sjukdom med hög dödlighet som kallas fågelpest. Fågelpest kan vara ett stort ekonomiskt problem för uppfödarna, och i EU, inklusive Sverige, och USA finns övervakningsprogram för fågelpest. Trots detta får man ibland utbrott av sjukdomen. Just nu har ett flertal hönsier i Holland och Belgien drabbats.

Redan vid ett tidigare utbrott av fågelpest orsakat av influensa A/H7 under 1990-talet konstaterades ett fall av virusorsakad ögoninfektion (bindhinneinflammation) hos en person som varit i kontakt med sjuka kycklingar. Under det utbrott som nu pågår har man hittills verifierat virusorsakad bindhinneinflammation hos 19 personer som på olika sätt varit i kontakt med sjuka fåglar. Man har också hitta ett fall där virus smittat inom en familj. Person-till-person smitta av influensa A/H7 har inte tidigare beskrivits, och är naturligtvis ett observandum. Dock har man sett smitta från människa till människa ganska ofta i samband med att grisars influensa spritts till grisskötare. Spridningen har då alltid begränsats till mycket nära kontakter. En annan risk är att en person samtidigt infekteras med ett mänskligt influensavirus och ett fågelvirus. Dessa virus kan då blandas, och ett nytt, och mera elakartat virus kan uppkomma. Det finns emellertid ganska lite influensa i Europa just nu, och risken för dubbelinfektion får betraktas som liten. De som kommer i kontakt med sjuka kycklingar har i Nederländerna och Belgien fått råd om hur de ska skydda sig mot smitta genom klädsel, beteende och hygien. Detta kommer sannolikt att minska antalet nyinsjuknande med ögonsjukdom.

Det finns alltså inte några tecken på allmän spridning av virus, och hittills har ögoninfektionen gått över av sig själv. Det finns relativt lite människoanpassad influensa i samhället just nu, och risken för att en person infekteras med två influensavirus samtidigt måste bedömas som extremt liten. Någon anledning till stor oro för en allvarlig epidemi finns inte. De nya antivirala medlen mot influensa som registrerats under senare år har också visats ha effekt mot det aktuella influensaviruset.

[Annika Linde](#), avd.chef/professor
Avd. för virologi, SMI

Länkar till andra smittskyddsnyheter

[CDR Communicable Disease Report \(Storbritannien\)](#)

[EPI-NEWS \(Danmark\)](#)

[Eurosurveillance Weekly](#)

[MMWR](#)

[MSIS-rapport \(Norge\)](#)

[ProMed](#)

[WHO Disease Outbreaks News](#)